

API PETRUSELI I ANUOS ZGREBNUMELI

BLIŪDŽIUVIENĒ Regina

(Sena kaima pasakojims)

Aš dā natuoli senuovis.
Tēn dā vakščiūo mona kuojis.
Runkuom dā galiu pasikti,
Užsimerkus pamatīti
I par mīga aplonkīti.
Vuo žmuoniū jau nabsutēksu.
Jie sutēksu – apsireksu.

Žmuonis tī senē išēji –
Gal i dongu, gal i žemi.
Tiktā mona atmintie
Visi tuokī pat tebie.
Tarp anū tada buvau,
Tus pačius takus bridau.

Tēn vaikīsti mona skraidī,
Pīvuosi kap gondras braidi.
Vēskas pasakuom pavērta.
Tudie munī pasigērda
Atbalsē anū dīnū.
Baisē anus bronginu.

Puo pupīna pasislapsčius,
Dā kaižkam pridērbus zlasčiu,
Par tuoruos žiuogrēnis plīši
Pabondīsu viel sugrīžti
I tus tuolimus takus,
Atmintis jie atsibus.

.....

Pačiam suoduos pakraštīe,
Jaujūo gal, vuo gal pirtie,
Nažīnau, i katron posi –
Nu senē gīven Petrosi.
Diktē Puondīva mīlieji,
Al' nu biesa vis kintieji.
Juk i jaujuo, i pirtie
Visa biesa giminie
Isitaisa unt ilgam,
Kartās pasilīkt visam.

Vuo Petrosi kon darīs?
Juk anū naišvarīs.

„Medē dēdībē“. Vēngalē Bonifaca portēgrapijē

Ka savuos truobēkis nie,
Tiks i velni giminie.
Tik pri tuo velnē pristuo,
Kas nu Puondīva atstuo.

I Petrosi sava kompa
Abruozdās švintās apromsta.
Ka medalikus nešiuoji,
Maldas tonkē šlibždavuoji,
Ta biesoks i navaliuoji
Kēbti i anon naglā,
Kuoc i tīsdavuos nagā.

Bova zgrebni muoterēški,
Al' ištēžus. Nadaug. Bēški.
Vuo jau plati kap dugnēni.
Visor lieki pirmutēni.
Sukuos ana kap vijorks,
Tiktā liūb plazdies pridorks.

I na sīki susipīni.
Mat Petrosi kuojis mīni
Kap varluožiū makalīni.
Niekap neisibīgieji,
Vis unt vītas tupinieji.
I vežēma kuol ilēps,
Arklīs dusīk nusišēks.

Sīki tāp par zgrebnumeli
Nulieki pri šulineli.
Stati galva būt igriovus,
Jie už svērtis naužkliovus.
Par ton dēdeli liekēma
Kēbira tik nuskondēna.
Kuoc su svērti grabalīuoji,
Al' ištraukti navaliuoji.

Tāp ir lēka patarlie:
Kap Petrosi naskubiek.
Vuo par sava zgrebnumeli
Ipolsi i šulineli.

.....

I suoduo visi žīnuoji,
Ka Petrosi ī „zgrebnuoji“,
Ka tāp zgrebnē viskon dērb,
Pērštā kap mirgieti mērg.
Unt jūkū anuos nalaiki,

I akis nieks nasivaipi.
Tik pagėrdava zgrebnoma,
Namatīta sumanoma.

.....

Vuo Petrosi nieka merga.
Naištinsus kap kačgerga.
Tik žundā raupliū išjiesti,
Ka tin gali muorkas sėti.
Vuo piršlė kap susitarėn
Vis pruo šali arklius vari.
Vis i kėta suoduos gala
Veži Juona i Untana.

Būtu ėjus už Palkosa,
Ali ka biasātis kosa:
Su žanatvi jie jūkausi,
Kap su maišu apsimausi.
Tuoki vīra ba barzduos
Kuožnas gaidīs užkapuos.
Geriau ašara nubraukti
I tuoliau ščirā mergauti.

Tā i lėka Petruseli
Omžina suoduos paneli.
Kaižkada dainū muokieji,
Kon pralėda, kon pridieji,
Al' suoduo nieks nagirdieji,
Ka Petrosi uždainiūtu
I kuoc bėški palakštūtu.

Verpt nie austi nemuokieji,
Tā puo žmuonis kīminieji.
Kartās kuoki šeiminkini
Šaukdavuos kap talkininkini,
Ka pri vāka pasiedietu,
Darža nuraviet padietu.
Darži kelės šliaužinieji,
Ali vakū nanuorieji.

Su didėsės da šiāp tāp,
Su mažiukās jau nie kāp.
Tīms Petrosi gnaibi šuonus
(sugalvuok tik tuokius muonus).
Vuo tī liūb vis bliaus kap tī veršė
I anā iš ronku veršis.
Saki: monīs vāks nanuor.
Kits kas nuors tegu pator.

„Pavasaris“. Vėngalė Bonifaca portėgrapijė

Siki vīna gaspadėni
Valgi vėrti pavadėna,
Ka pītū kuo nuors išvėrtu,
Kol talka parės iš dėrvu.
Vuo Petrosi napadīvi –
Rinkė šuokinies kap gīvi.
Al' žinā, kāp vėskas būn:
Ka skubi, i šiauds užkliūn.

... kaižkas sklepa užrakėna,
... miltā kekulās sukėba.
... ugnis ontrasīk užgesa,
... šonis kaižkor dieji dešra,
... pelie išsimaudi pīni –
Nie kuo dieti i bulbīni.
Dieltuo vėsa juovalīni
Unt skīdrīna i išpili.

Par Petrosis zgrebnumeli
Napavalgi šeimīneli.

Na kas kėts – velniuks čia maiši,
Ūdega i ragus kaiši.
Juk kas gera darba dėrb,
Tas biasukū baisė smėrd.
Tāp ir ī, kap žmuonis saka:
Velniū nasistuok unt taka.
Unt ragū jie napamaus,
Tā su ūdega patrauks.

Tāp, kap karvi iš sručina –
Marksistīs na vīna dīna.

Nasenė viel tāp nutėka,
Ka Petrosi pasilėka
Pīvuo šina pavartīti.
Ruods, iš niekur jiemi līti.
Vėsas dongus ūžti ūž.
Bėški dā, i tujau lūš.
Žaibā raituos kap gīvatis.
I Petrosi meti šaki.
Nie žegnuotīs nasuspieji.
Ka iš pīvas parplupieji,
Križium tris dīnas gulieji.

.....

Diktė Puondīva mīlieji,
Al' nu biesa vis kintieji.
Dieva varda garbavuoji
I biesoka minavuoji.
Kāp senijė žmuonis saka:
Sreb su šaukštu, kuotu bada.
Vuo ka tunkė minvoji,
Jiemi siki i pristuoji.

Jiegu jau prikėba kėpšas,
Tā tvirčiau na kap kibėšas.
Pakavuoti ī ragā,
Tik par darbus pamatā.

(Nukelta i 56 p.)

„Pavasaris“. Vēngalē Bonifaca portēgrapijēs

Vakar žērkliu niekur nie –
Šindī gol, ve, pastalie.
Vuo ka tāj anū reikieji,
Niekor rasti nagalieji.

Prīš kelis naktis atgal
(i pavierīt nieks nagal)
Sava kompi ka mīguoji,
Na jūkās šietuons pristuoji.
Ka unt kēta šuona verties,
Petruselē aiškē maties:
Papečkie dvi akis blizg.
Tā priges, ta vielek žib.

Apmiri Petrusē blosas:
Jau šietuons na tiktā kosa,
Al' atēji dūšis vuogti.
Kor dabā pasikavuoti?
Kik žegnuoji, puoteriava.
I ruožončiumi muojava,
Ali akis vis mirksieji,
I ana kap išpruotieji.

Pasilēnkus i paluovi,
Korpi iš tinās išruovi.
Tieški velniū i akis.
Gal apaks tas žabaltīs.
I pataiki nabluogā.
Sūkniauki kap katinā.

Naktis jūda, ba mienoli.
Kuoks tēn mīgs, jie atsigolis
Kuožna krebždesi bijē.
Gal i viel sugrīnžt tī velnē?

Saka, glausties tēn katie.
Al' kāp nuori, tāj tikiēk.

.....

Pernā bova baisi žīma.
Viejē siota nakti, dīna.
Verti snīga lig pat stuoga.
Šaltis nikāp nanuspruoga.
I Petrosi natrivuoji,
Ka tuos pūgas nanustuoji.
Tuom dīnuom ana kap tīči
Taisies ēti ī bažnīči.

Vuo ka velnē pūgas kielī,
Petruseli nagalieji
Niekāp iš truobuos išplaukti.
Gava sava kompi laukti,
Kuol saulēki sublizgies,
Posnis bēški sumazīes.

Kāp tuoki dīna nušvēta,
Petruseli išsirēta.

Duris šiāp na tāj prastūmi,
Vuos i posni naipūli.
Koska sugrībi par peti
I miegēna bēški ēti.

Petruselis kuojis trumpas.
Unt anū dā sunkis klumpis.
Dā sijuonā kuokī pēnki
Kap lēnkti pri žemis lēnki.
Ka i posni isibrēda,
Ruoduos, kristinā ikrēta.

Kuojuom žemis nadasīki.
Nuori plauk, nuori vartikis.

Al' pusnie nažīmavuosī,
Puo snīgās nasikavuosī.
I Petrosi kelēs pūli.
Būtu parvertusi kūli,
Al' pritrūka zgrebnumeli,
Dieltuo plauki kap valteli.

Kuojis vilka, na kilnuoji,
Kuol pri sīnas prieriepluoji.
Šliūži dēdeli palēka.
Velniū jau tikrā patēka,
Ka Petrosi i bažnīči
Nanuveji kap unt tīči.

Kuojuom žemi kāp surada
I šik tik atgava žada,
Puondīvukū diekavuoji,
Vuo biesoka apkeisknuoji.
Špīga dā anam pamuovi
I pati i truoba muovi.

Tas piktasis pekluos sklonstis
Gava anuos nusigonsti.
Vuo Petrusē baisē tēka,
Jie kas nuors anon vadēna
Švēnta Dieva muotinelī,
Kor nadūd šietuonū keli.

.....

Viskon mēglas jau užkluoji,
Kas kon mati, kon žinuoji.
Aš kāp kon pasilikau,
Gal visīms, vuo gal tik sau...